

PRZEDSZKOLE BLISKIE DZIECKU

***PROGRAM ADAPTACYJNY DLA DZIECI NOWOPRZYJĘTYCH DO
PRZEDSZKOŁA SAMORZĄDOWEGO
W GRUSZCZYCACH***

Zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną dn. 13. 02. 2015 (protokół nr IV 2014/15)

SPIS TREŚCI

I. Podstawa prawna.

II. Wstęp

III. Cele programu

IV. Efekty wdrażania programu

V. Etapy realizacji

VI. Ewaluacja programu

VII. Narzędzia

- Przykładowe zabawy integracyjno zapoznawcze
- Ankiety dla rodziców
- Informator dla rodziców: „Gdy dziecko staje się przedszkolakiem”
- Scenariusz uroczystości „Pasowanie na przedszkolaka”

I. Podstawa prawna

- Ustawa o systemie oświaty 07. 09. 1991 (Dz. U. z 2004r. nr 256 poz. 2572 z póź. zm)
- Rozporządzenie MEN z dn. 30. 05. 2014 w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół

II. Wstęp:

Adaptacja dziecka do przedszkola jest to sytuacja wzbudzająca silne emocje. Dziecko czuje się wyrwane z rodzinnego układu, który gwarantuje mu poczucie stabilności, bezpieczeństwa i rozumienie tego co się dzieje wokół niego. Z dnia na dzień zostaje wprowadzone w nieznaną środowisko: nowe otoczenie, przestrzeń, osoby, są konsekwencją tego, że dziecko nie jest w stanie kontrolować sytuacji i odczuwa ją jako zagrożenie. Dzieci na nowe sytuacje reagują: płaczem, wycofaniem, zaburzeniem funkcjonowania, które może prowadzić do lęku a nawet urazu. Bardzo ważne jest, by te pierwsze doświadczenia dziecka z przedszkolem przebiegały w atmosferze bezpieczeństwa, spokoju i łagodności. Często zdarza się, że osoby dorosłe bardziej przeżywają pójście dziecka do przedszkola niż ono same. Nasuwa się więc pytanie jak pomóc maluchom oraz ich rodzicom, aby przezwyciężyć te trudności. Dlatego też ważne jest by moment przekroczenia progu dom – przedszkole przebiegał najłagodniej w atmosferze bezpieczeństwa i otworzenia na potrzeby dziecka.

Program adresowany jest do: rodziców dzieci przyjmowanych do przedszkola, pracowników placówki i nauczycieli podejmujących pracę w grupie dzieci nowoprzybyłych.

Program adaptacyjny *”Przedszkole bliskie dziecku”* został oparty na *Podstawie Programowej Wychowania Przedszkolnego*.

W szczególności jest rozwinięciem następujących zadań:

- Przedszkola zapewniają pełną opiekę, wychowanie i uczenie się w atmosferze akceptacji i bezpieczeństwa
- Wobec rodziców przedszkola pełnią funkcję doradczą i wspierającą działania wychowawcze: pomagają w rozpoznawaniu możliwości rozwojowych dziecka i podjęciu wczesnej interwencji specjalistycznej
- Uczenie nawiązywania bliskiego, serdecznego kontaktu z innymi osobami
- Pomoc w budowaniu pozytywnego obrazu własnego ”ja” i zaspokajaniu poczucia bezpieczeństwa

Program realizowany będzie zgodnie z opracowanym harmonogramem zaprezentowanym w punkcie IV.2.

III. Cele programu:

Cel główny programu:

- Stworzenie dzieciom nowoprzyjętym warunków do łatwiejszej adaptacji w przedszkolu poprzez wspomaganie i ukierunkowanie jego rozwoju w aspekcie społecznym zgodnie z jego możliwościami rozwojowymi.

Cele szczegółowe programu:

- Wspomaganie dziecka w procesie przystosowania do życia w warunkach przedszkolnych poprzez umożliwienie mu poznania nowego otoczenia w poczuciu bezpieczeństwa
- Wyrabianie orientacji czasowej w rozkładzie dnia w przedszkolu, przyswajanie wiedzy o przeznaczeniu i sposobie korzystania z różnych pomieszczeń
- Kształtowanie poczucia przynależności do grupy przedszkolnej
- Przygotowanie rodziców do udzielania dziecku wsparcia psychicznego i pomocy w procesie przystosowania
- Obniżenie lęku rodziców związanego z koniecznością oddania dziecka pod opiekę personelowi przedszkola

IV. Efekty wdrażania programu adaptacyjnego

- Ograniczenie lęku i zachęcanie dzieci do przebywania w grupie przedszkolnej
- Złagodzenie trudności w przystosowaniu się dzieci do przedszkola
- Przystosowanie dzieci do warunków nowego otoczenia w sposób łagodny i bezstresowy
- Przyzwyczajenie do przebywania w grupie rówieśniczej
- Włączenie rodziców do udzielania dziecku wsparcia psychicznego i pomocy w procesie przystosowania do nowych warunków życia przedszkolnego
- Wzbogacenie pozytywnych doświadczeń dzieci w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami

PROGRAM ADAPTACYJNY POMOŻE DZIECIOM :

- Zmniejszyć negatywne uczucia związane z nową sytuacją
- Przewyciężyć strach przed nowym otoczeniem
- Poznać nauczycieli oraz pomieszczenia przedszkolne
- Nawiązać kontakt z innymi dziećmi
- Pokonać nieśmiałość, poczucie niepewności i lęku
- Uświadomić sobie, że pobyt w przedszkolu może być dla nich ciekawą i wesołą zabawą

PROGRAM ADAPTACYJNY POZWOLI RODZICOM:

- Poznać warunki, w jakich będzie przebywało ich dziecko
- Poznać nauczycieli i pracowników
- Obserwować zachowania dziecka na tle rówieśników
- Przewyciężyć obawy przed zostawieniem dziecka w środowisku przedszkolnym
- Uzmysłować, że pobyt dziecka w przedszkolu jest ciekawą formą działania-zabawy połączonej z nauką i pracą
- Zaznajomić się z rozkładem dnia w przedszkolu
- Zaznajomić się z wymaganiami dotyczącymi uczestnictwa w życiu przedszkola
- Nawiązać współpracę z przedszkolem

PROGRAM ADAPTACYJNY POMOŻE NAUCZYCIELOWI:

- Nawiązać bliski kontakt z dziećmi i rodzicami
- Obserwować ich zachowania co wpłynie na lepsze planowanie pracy we wrześniu
- Poznać relacje rodziców dotyczące sposobu zachowania się dziecka w domu, nawyków żywieniowych, upodobań
- Poznać opinie dotyczące przedszkola
- Poznać oczekiwania rodziców w stosunku do przedszkola

V. Etapy realizacji

1. Zapisy dzieci do przedszkola - marzec

- Rozmowy z rodzicami i dziećmi
- Pokazanie sali zabaw i ogrodu przedszkolnego
- Wpisanie się na listę dla osób chętnych do uczęszczania „w dniach adaptacyjnych”
- Przekazanie karty informacyjnej która zawiera pierwsze informacje dla rodziców

2. Spotkania adaptacyjne – kwiecień – czerwiec (około 6 spotkań) wg ustalonego z rodzicami harmonogramu

- Wspólne spotkania w przedszkolu - dziecka i rodzica
- Wspólne zabawy integracyjne z rówieśnikami (załącznik nr. 1)
- Poznanie rodziców w działaniu i zabawie z własnym dzieckiem
- Poznawanie przedszkola, nauczycieli

3. „Dni otwarte” – czerwiec

- Spotkanie z dyrektorem przedszkola - przekazanie niezbędnych informacji
- Dzieci poznają sale zabaw i łazienkę, a także inne pomieszczenia przedszkola, a podczas zabaw na powietrzu poznają ogród przedszkolny
- Nawiązanie bliższego kontaktu zarówno z dziećmi jak i ich rodzicami

- Poznanie kolegów w grupie
- Uczestniczenie w pierwszych wspólnych zabawach z kolegami i z rodzicami. (załącznik nr.1) - rysowanie, lepienie z plasteliny, budowanie z klocków, bawienie się wybranymi zabawkami itp
- Możliwość pozostawienia dziecka pod opieką nauczycielek na krótki czas w zależności od samodzielności dziecka

4. Dni adaptacyjne we wrześniu:

Proponujemy rodzicom następujące możliwości złagodzenia progu przedszkolnego:

- regulowanie czasu pobytu dziecka w przedszkolu w zależności od sposobu reagowania na ten pobyt w pierwszych dniach bez mamy i taty;
- pracę w pełnej obsadzie kadrowej w ciągu pierwszych dni
- przynoszenie przez dzieci własnych zabawek, przytulanki itp.,
- ścisła współpraca między rodzicami a nauczycielką, okazywanie zaufania do pracowników przedszkola.

5. Zebranie ogólne z rodzicami dzieci o charakterze edukacyjno – informacyjnym

- zapoznanie rodziców przez dyrektora z organizacją pracy przedszkola, Statutem przedszkola, Koncepcją pracy przedszkola, rozkładem dnia w przedszkolu itp
- Przedstawienie orientacyjnego kosztu pobytu dziecka i możliwości uzyskania pomocy finansowej
- wypełnienie przez rodziców ankiet informacyjnych o dziecku pomocnych w szybszym dotarciu do nowego wychowanka

6. Pasowanie na przedszkolaka – październik

- Zorganizowanie uroczystości pasowania na przedszkolaka

VI. Ewaluacja programu

Realizacja programu umożliwia dokonywanie systematycznej ewaluacji, którą można dokonać poprzez:

- Zbadanie opinii rodziców zorganizowanej w formie ankiety „Przedszkole mojego dziecka” (załącznik nr 2) dotyczącej wpływu realizacji programu na przebieg procesu adaptacyjnego dziecka i jego oceny. (wrzesień)

Ewaluacji programu pozwoli na uzyskanie opinii o wszystkich poczynionych oddziaływaniach adaptacyjnych przedszkola - w jakim stopniu wpłynęły na dziecko i jakie są oczekiwania i propozycje rodziców, co do innych rozwiązań i działań sprzyjających lepszej adaptacji dzieci w przedszkolu. Analiza realizacji programu wskaże dalsze kierunki pracy.

PRZYKŁADOWE ZABAWY INTEGRACYJNO-ZAPOZNAWCZE

POWITANIA

„Mówiący zajaczek”

Z pomocą pacynki nauczycielka wita się z każdym dzieckiem i dorosłym, siedzącym w kole na dywanie.

„Cześć”

Przywitanie poprzez podanie dłoni z osobami siedzącymi obok.

„Piłka w kole”

Nauczycielka toczy piłkę do dziecka wymawiając: „ja nazywam się, a Ty?” tak kolejno do wszystkich dzieci i dorosłych siedzących w kole.

„Całusek”

W kole- podaj swoje imię i prześlij do osoby, która siedzi obok ciebie wymawiając swoje imię.

„Skaczący pajacyk”

Każdy kolejno w kole podaje swoje imię i podskoczy, jak pajacyk.
(Można zmieniać np. przysiad, ukłon, podskoki na jednej nodze itp.)

WSPÓLNE ZABAWY ORGANIZOWANE PRZEZ NAUCZYCIELKE

„Pociąg do przedszkola”

Zabawa ruchowa z piosenką „Jedzie pociąg z daleka”.

Wprowadzam: teraz pojedziemy na wycieczkę do przedszkola pociągiem. Śpiewam, dzieci i rodzice tworzą pociąg.

Każda stacja to zapoznanie dziecka z kącikami zainteresowań, znajdującymi się tam przedmiotami (z zaznaczeniem, że zabawki po zakończonej zabawie chcą wrócić na swoje miejsce, bo to ich domek), zapoznanie z łazienką.

„Pociąg na łąkę”

Zabawa ruchowa z piosenką „Pędzi pośpieszny pociąg”.

Wprowadzam: pojedziemy pociągiem w daleki świat, będziemy zwiedzać bajkowe krainy, a w nich pobawimy się z ich mieszkańcami.

Tak kolejno zwiedzamy: stację „pieskowo” zamieszkałą przez pieski (dzieci naśladują głosem i ruchem pieski); „kotkowo”; „zajaczkowo”; „motylkowo” itp. Zabawa trwa do momentu, gdy przestaje być interesująca dla dzieci.

„Na łące”

Nauczycielka pokazuje zwierzątka, pyta jak one wołają do swoich mam- dzieci naśladują odgłosy zwierząt.

Dzieci- małe zwierzątka- biegają po łące w rytm tamburyna, rodzice stoją w kole. Na sygnał dzieci biegną do rodziców i naśladują głosem zwierzątka, które pokazują. Zabawa trwa do momentu, gdy przestaje być interesująca dla dzieci.

„Dreszczyk”

Dziecko leży na brzuchu, głowa ułożona na rękach, obok siedzi rodzic. Nauczycielka mówi wiersz demonstrując czynności, które rodzice powtarzają na ciele dziecka.

- ✓ Tędy płynie rzeczka (ruch falisty od głowy do bioder)
- ✓ Idzie pani na szpileczkach (stukanie palcami wskazującymi wzdłuż kręgosłupa)
- ✓ Tu przebiegły konie- patataj (stukanie piastami wzdłuż kręgosłupa)
- ✓ Tedy przeszły słonie (klepanie dłońmi ułożonymi w kształcie łódeczki)
- ✓ A tu idzie szczypaweczka, (leciutkie szczypanie od krzyża do głowy)
- ✓ zaświeciły dwa słoneczka (dłonie otwarte, palce złączone, masaż spiralny wzdłuż kręgosłupa)
- ✓ spadł drobniutki deszczyk (lekkie pukanie wszystkimi palcami)
- ✓ czy przeszedł cię dreszczyk (lekkie szczypanie szyi)

Zabawę powtórzyć 2 razy, potem zmiana ról.

„Masaż z myszką”

Rodzic klęka za leżącym na brzuchu dzieckiem, ujmując jego nogę i ugina w kolanie. Nauczycielka mówi tekst, a dorosły ilustruje go ruchami dłoni na łydce ugiętej nogi (zawsze od pięty do kolana).

Cichutko, cichutko w puszystej kurteczce,

Chodziła raz myszka po gładkiej półeczce (powolne głaskanie)

Znalazła ser żółty, ząbkami go jadła (powolne, lekkie ściskanie, szczypanie)

Strzepnęła okruszki (szybkie klepanie, strzepywanie)

W kąciuku usiadła, okruszki zebrała,

Ząbkami je zjadła (powolne ściskanie)

Po gładkiej półeczce chodziła w kurteczce (głaskanie).

Masaż można powtórzyć, wykonując go na rękach leżącego na wznak dziecka.

Zabawy ruchowe do piosenek:

- ✓ Moja Ulijanko
- ✓ Karuzela
- ✓ Kotek łapki myje
- ✓ Stary niedźwiedź
- ✓ Nie chcę cię
- ✓ Balonik
- ✓ Labada
- ✓ Mam chusteczkę itp

Zabawy muzyczno-ruchowe wg Klanzy

- Kiedy maluchy zmieniają się w zuchy
- Wio koniku

Imię i nazwisko dziecka:.....

INFORMACJE O DZIECKU:

1. Samodzielność.

Proszę zaznaczyć te stwierdzenia, które charakteryzują Państwa dziecko:

- Potrafi samo się ubrać.
- Ubiera się z niewielką pomocą osób dorosłych.
- Wymaga pomocy przy ubieraniu.
- Samo radzi sobie z jedzeniem.
- Wymaga niewielkiej pomocy przy jedzeniu.
- Trzeba je karmić.
- Pamięta o potrzebach fizjologicznych i radzi sobie samo.
- Zgłasza swoje potrzeby, ale wymaga pomocy przy pójściu do toalety.
- Trzeba je pilnować, bo zapomina o zgłaszaniu potrzeb fizjologicznych.
- inne uwagi dotyczące samodzielności dziecka:

.....
.....
.....

2. Jedzenie:

Proszę zaznaczyć te stwierdzenia, które charakteryzują Państwa dziecko:

- Praktycznie je wszystko, nie ma specjalnych upodobań.
- Jest wiele potraw, których dziecko nie lubi i nie chce jeść, wśród nich:

.....
.....
.....

- Jest po prostu niejadkiem.
- Dziecko ma specjalne potrzeby związane z Śywieniem. Jakie?

.....
.....
.....

- Jest alergikiem uczulonym na:

.....
.....
.....

3. Inne informacje o dziecku.

Uprzejmie proszę o przekazanie tych informacji o dziecku, które uznacie Państwo za ważne:

.....
.....
.....
.....

4. Ulubione zabawki mojego dziecka

.....
.....
.....

5. Moje dziecko lubi bawić się w:

.....
.....
.....

6. Ulubiony rodzaj książek mojego dziecka to:

.....
.....
.....

7. Moje dziecko ma szczególne zaciekawienia, zainteresowania, są nimi:

.....
.....
.....

OCZEKIWANIA RODZICÓW:

.....
.....
.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

PRZEDSZKOLE MOJEGO DZIECKA

Ankieta dla rodziców

Prosimy znakiem „x” zaznaczyć wybraną odpowiedź.

1. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z przedszkola, do którego uczęszcza dziecko?

tak nie trudno powiedzieć

2. Czy Pana(i) dziecko chętnie uczęszcza do przedszkola?

tak nie raczej tak raczej nie

3. Czy Pana(i) dziecko miało trudności z adaptacją w przedszkolu?

tak nie trudno powiedzieć

4. Czy Pana(i) zdaniem przedszkole pomaga dzieciom w adaptacji do przedszkola?

tak nie tylko niektórzy pracownicy

5. Czy ma Pan(i) zaufanie do nauczycielek opiekujących się dzieckiem?

tak nie trudno powiedzieć

6. Jak ocenia Pan(i) sposób przekazywania informacji w sprawach dotyczących pobytu dziecka w przedszkolu?

- a) informacja jest rzetelna i wyczerpująca
- b) najczęściej dowiaduję się jedynie o niedociągnięciach w postępowaniu mojego dziecka
- c) praktycznie nie jestem informowany o zachowaniu mojego dziecka
- d) Jest jeszcze inaczej: jak?

.....
.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

„PO RAZ PIERWSZY PRZEDSZKOLU”

Debiut w przedszkolu to nie łatwa sprawa! Malucha czekają poważne zmiany w życiu, często trudne do zaakceptowania. Ale to, co nowe, wcale nie musi być niedobre. Do trudnych sytuacji trzeba po prostu dziecko i siebie przygotować. Dziecku, Rodzicom życzymy, aby ten pierwszy krok do samodzielności łączył się z miłymi przeżyciami.

Aby ułatwić Waszym pociechom pomyślny start w naszej placówce mamy dla Państwa kilka rad, które pomogą pozytywnie przygotować dziecko do przedszkola.

Proponujemy zacząć już od momentu zapisania dziecka do przedszkola, wtedy w domu:

- wprowadzamy stały rytm dnia,
- przyzwyczajamy dziecko do samoobsługi,
- odzwyczajamy od smoczków, pampersów, nocniczka,
- przyzwyczajamy do urozmaiconych potraw, bez rozdrabniania pokarmów – trzylatek może swobodnie gryźć,
- wdrażamy dziecko do przestrzegania umów i zasad,
- przygotowujemy dla trzylatka wygodny strój do samodzielnego ubrania, który można pobrudzić pastelami lub farbami,
- zabieramy je na zakupy i wspólnie wybieramy to, co będzie mu potrzebne w przedszkolu,
- rozmawiamy z dzieckiem, udzielając odpowiedzi na nurtujące je pytania, pozbawiamy lęku, obaw, niepewności.

W pierwszych dniach w przedszkolu:

- wyjdźcie z domu na tyle wcześnie, by po drodze mieć czas na rozmowę i nie ponaglać w zdenerwowaniu malucha,
- zdecydowanie i spokojnie żegnajcie się z dzieckiem, jednak nie za długo, by nie przedłużać trudnego rozstania,
- płaczącemu dziecku powiedzcie, że teraz pocieszy go pani i czekają na nie inne dzieci, które chcą się z nim pobawić,
- nie okazujcie dziecku własnych rozterek: zostawiając je w przedszkolu przekazujecie mu wtedy swoje lęki,
- pozwólcie dziecku zabrać ze sobą część domu do przedszkola (np. przytulankę, poduszeczkę, kocyk, chusteczkę),
- w początkowym okresie dobrze jest odbierać dziecko wcześniej, ponieważ trzylatek ma inne poczucie czasu i okres przebywania poza domem wydaje się bardzo długi,
- nie mówcie dziecku, że przyjdziecie po nie wcześniej, kiedy to jest niemożliwe, ponieważ będzie nieszczęśliwe, że was nie ma, nie składajcie obietnic, których nie możecie wypełnić.

Co do przedszkola?

- ✓ luźne spodnie lub spódnica z gumką, bluza dresowa lub lekki sweterek – czyli ubiór „na cebulkę”, ważniejsza wygoda od elegancji,

- ✓ kurtka z suwakiem, który łatwo się zapina,
- ✓ ubrania z rozciągliwymi dekolcami,
- ✓ majtki i spodnie na zmianę (gdyby zdarzyła się „wpadka”),
- ✓ podkoszulek do przebrania,
- ✓ pantofelki podpisane inicjałami dziecka – najlepiej na rzepy,
- ✓ uśmiech na buzi i dobry humor !!!

Rodzice pierwszego dnia przynoszą ze sobą:

- ✓ pewność, że dziecko sobie poradzi,
- ✓ zaufanie do nauczycielek i personelu przedszkola,
- ✓ uśmiech na twarzy, która będzie obserwowana przez dziecko i z której dziecko szybko potrafi wyczytać dobre i złe emocje.

Jeśli w Waszych sercach rodzi się niepokój, czy dobrze robicie oddając dziecko do przedszkola, to chce was uspokoić i zapewnić, że w naszej placówce cały personel jest profesjonalnie przygotowany do pracy jaką wykonuje.

Każdy pracownik przedszkola bardzo się stara, by Wasze dziecko:

- czuło się w nim bezpiecznie,
- spędzało czas radośnie,
- nauczyło się być dzielne na miarę swoich możliwości i wieku,
- umiało być z innymi,
- rozwijało swoje zdolności i zainteresowania,
- zdobywało nowe umiejętności.

Macie prawo do wypracowania wspólnie z przedszkolem, w drodze rozmów i dyskusji, mądrych warunków, które będą korzystne dla Waszego dziecka.

Pamiętajcie, że przedszkole to nie „przechowywanie”, ale drugie - po domu – ważne miejsce w życiu Waszego dziecka. Zadbajcie o to, by Was w tym miejscu nie zabrakło. Tylko wspólne poczynania rodziców i przedszkola stworzą klimat, w którym wszystkim ze sobą będzie dobrze.

Postarajcie się skorzystać z propozycji przedszkola, aby:

- ✓ uczestniczyć ze swoją pociechą w ogrodzie przedszkolnym, w zabawach z innymi dziećmi,
- ✓ prowadzić wielokrotnie swoje dziecko na spacer w stronę przedszkola – rozmawiajcie o nim z Waszym „skarbem” i informujcie go, że to jest jego przedszkole, tu będą jego koledzy, jego zabawki, jego panie.

NIGDY NIE STRASZCIE PRZEDSZKOLEM !

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ UROCZYSTOŚCI „PASOWANIE NA PRZEDSZKOLAKA”

Cel ogólny:

- Podkreślenie znaczenia osiągnięcia przez dzieci swojego rodzaju dojrzałości

Przebieg:

- Powitanie przez panią dyrektor dzieci i zaproszonych gości:
 - ✓ Wyjaśnienie celu uroczystości
 - ✓ Ceremonia ślubowania
- Odczytanie tekstu przysięgi przez panią dyrektor (podniesienie przez dzieci prawej ręki):

PRYZRZECZENIE

Jestem grzecznym przedszkolakiem,
Który śpiewa, tańczy sam,
Nie grymaszę i nie płaczę,
Bo wesołą minę mam.

Zjadam zupki mleczne,
Aby zdrowym zuchem być,
Z koleżanką i kolegą
Spędzić miło wiele chwil.

Noska wytrzeć, rączki umyć
Przecież umie każdy z nas,
Więc od dziś obiecujemy,
Że przedszkole kochać będziemy.

- Pasowanie ołówkiem każdego malucha na przedszkolaka przez panią dyrektor.
- Przypinanie emblematów „Biedronki”
- Śpiewanie przez dzieci piosenki „Tylko biedronka nie ma ogonka”.
- Wykonanie tańca „Taniec biedronek” (pedagogika zabawy)